

Slik kan kommunen støtte opp om lokalbutikken

Nærbutikken har en nøkkelrolle når det gjelder å møte de utfordringene som mange bygdesamfunn står overfor. Dersom bygdefolket, butikken og kommunen samarbeider, vil resultatet bli mer livskraftige bygder.

Framtidas nærbutikk er et servicesenter det lokalsamfunnet får dekt sine behov for dagligvarer og mange viktige tjenester. Post, tipping, apotekvarer, lokal mat, drivstoff og turistformidling er eksempel på tilleggstjenester som gir butikken flere bein å stå på - og gir folk på bygda et bedre tilbud.

Butikken er en del av infrastrukturen i et lokalsamfunn, på linje med skole og barnehage. Derfor har Kommunal- og moderniseringsdepartementet et eget program for utvikling av distriktsbutikker (Merkur-programmet), med tilbud om rådgiving, opplæring og støtte til investeringer.

Merkur-programmet har [10 regionale konsulenter](#) som jobber med kompetanse-program og oppfølging av kjøpmenn og lokalbutikker. Vi oppfordrer kommunen om å søke kontakt med disse.

Samarbeid med kommunen

Mange kommuner samarbeider aktivt med lokale butikker, slik at butikken fungerer som kommunens servicekontor. Butikkene formidler kommunal informasjon, digitalt eller i papir-form. Flere butikker har utlån av bøker i samarbeid med folkebiblioteket. Noen butikker driver turistinformasjon. Andre driver miljøstasjon for kommunen, med mottak av papir, glas eller hytte-avfall.

Flere butikker samarbeider med kommunen om skyss-tjeneste slik at eldre kan komme seg til butikken for å handle og møte andre. Skyss-tjenesta blir drevet av frivillige eller av lokale drosjer (service-skyss).

Noen kommuner diskuterer en utvidet rolle for butikken, med formidling av omsorgs-tjenester. Mange steder er butikken bygdas viktigste møteplass, der alle kan møtast. Slike sosiale møtesteder er svært viktig for både trivsel og psykisk helse. Derfor formidler Merkur-programmet tilskudd til butikker som ønsker å utvide kaffikroken og kanskje etablere et serveringstilbud.

Dersom eldre og syke kan få hjelp til innkjøp, ærend og små oppgaver som de ikke makter selv, vil de kunne bo lenger hjemme i stedet for å flytte på institusjon. Det er gjort utregninger som tyder på at en kommune kan spare over 400.000 kr dersom en delvis pleietrengende kan bo et år lenger i hjemmet, i stedet for å flytte på sykehjem.

LES MEIR: [Butikken kan overta kommunale tjenester](#)

Flere kommuner gir årlige driftstilskudd til de minste butikkene, for det samfunnsoppdraget de utfører. Uten butikk ville resultatet kunne bli fraflytting og dårligere tjenester for de som bor i bygda. Noen kommuner har detaljerte samarbeidsavtaler der butikkene får betaling for konkrete tjenester som de utfører for kommunen. Det kan omfatte vare-bringing, tilsyn med eldre, turistinformasjon, bibliotek eller hjelp til å betale rekninger.

Lokal handel og lokal utvikling

Kommunen kan også støtte opp om de lokale butikkene ved å handle lokalt. Mange kommuner er bundet opp av innkjøpsavtaler som forplikter dem til bruk av større leverandører. Men kommunene har likevel rom for å handle lokalt på nærbutikken, når det gjelder «bagatellmessige innkjøp». Lokal handel er god kommune-økonomi, fordi det styrker det lokale næringslivet og skaper lokale arbeidsplasser.

LES MER: [10 gode grunner for å handle lokalt](#)

Bygdebutikken er en viktig utviklingsaktør. Flere steder er butikken utgangspunkt for etablering av nye arbeidsplasser, for eksempel innenfor reiseliv eller lokalmat. Butikken er bygda sitt vertskap for turister og andre besøkende. Kommunen har mye å tjene på å samarbeide med butikken og bygda for å få til lokal vekst og utvikling.

Det er ikke en kommunal oppgave å drive butikk. Men nærbutikken bør likevel få ei rolle i den kommunale planleggingen fordi den er en så viktig institusjon i lokalsamfunnet.

Merkur-programmet mener at butikk-utvikling er en god og effektiv måte å drive bygdeutvikling på. Vi er avhengig av eit godt godt samarbeid med kommunene for å få dette til.

La oss jobbe sammen for å få livskraftige bygdesamfunn!

Men vennlig hilsen

Helge Schei

daglig leder

Merkur-programmet

VIL DU HA MER INFORMASJON OM BUTIKK- OG BYGDEUTVIKLING?

Vil du vite mer om Merkur-programmet?

[Kommunens rolle i forhold til butikken](#)

[Følg Merkur-programmet på Facebook](#)

GRATIS NYHEITSBREV: [Få oppdatert informasjon om bygdebutikker og bygdeutvikling hver måned](#)